

Видається з благословення Блаженнішого Митрополита Київського і всієї України Володимира, Предстоятеля Української Православної Церкви

Соціальні проекти нашого храму

ДИТЯЧИЙ КЛУБ «НЕДІЛЬНА ШКОЛА»

- Основи християнського віровчення. Закон Божий
  - Декоративно-театральне мистецтво
- Інформація за тел.: (044) 360 04 10

КЛУБ ПРАВОСЛАВНОЇ ДИСКУСІЇ (КПД)
Діалог із викликами сучасного християнства

КЛУБ «ЗВ'ЯЗОК ПОКОЛІНЬ»

Індивідуальний графік
Марина Іванівна Брежинська
(067) 717 56 51
Володимир Павлович Бабчун (044) 286 28 07

ВСЕУКРАЇНСЬКА БЛАГОДІЙНА ОРГАНІЗАЦІЯ «МАМА І НЕМОВЛЯ»

– це перша організація, яка вирішує соціальні проблеми, пов'язані із материнством та дитинством, під патронатом Церкви

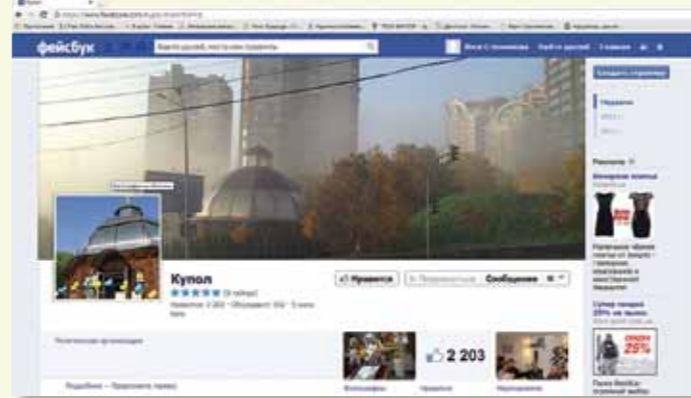
ХРАМ НА ЧЕШТЬ ІКОНИ ПРЕСВЯТОЇ БОГОРОДИЦІ «ПОМІЧНИЦЯ В ПОЛОГАХ» при Київському міському пологовому будинку № 1
вул. Арсенальна, 5
(044) 360 04 10
вт., пт. - 14.00 - молебінь,
сб. - 09.00 - Божественна літургія

Шукайте нас у мережі інтернет

На сайті:
kupol.org.ua

У мережі FACEBOOK:
www.facebook.com/Kupol.Hram

Українська Православна Церква
Храм на честь Різдва Пресвятої Богородиці
м. Київ, вул. Старонаводницька, 8/6
Храм відкритий щоденно з 10:00 до 18:00

Інформацію про розклад богослужінь та новини парафії можна знайти на нашому сайті та в мережі FACEBOOK
За інформацією звертайтеся за тел. 360 04 10 та (098) 958 99 33

Бережіть життя для Щастя!

Дорогі друзі!
 День Святої Трійці – це день народження Святої Церкви. День, коли Святий Дух зійшов на апостолів, які були в Єрусалимі. Учні Христа – носії дарів Святого Духа.

Апостоли, такі різні за характером, способом мислення, сприйняттям, – індивідууми. Але вони єдині. Єдині в Христі, і в єдності їхньої сила. Святий Дух – як внутрішня сила – наповнив їх і дав мир, любов, правду та можливість говорити різними мовами і – що головне – ревність у служінні. Вони виконали місію – проповідь про свого Вчителя по всьому світу. Ціною власного земного життя.

Христос обіцяє Утішителя. Виконується обітниця Богом-Отцем: сходить Дух Святий. Він є Той, Який усе наповнює і всьому дає сенс...

Подібне пізнається подібним, і лише духовне пізнається духовним...

Купол об'єднав апостолів для сходження Духа Святого. Він діяв, діє і буде діяти в тих людях, які єдині – єдині в собі, єдині з ближніми.

Як стати гідними носіями Святого Духа? Як не проспати Його сходження? Як примножити Його дари? Читайте далі...

**З любов'ю,
 протоієрей Олег Мельничук**

- 4** Сторінками Фейсбуку
- 6** День Святої Троицы или Пятидесятница
- 8** Сила воли
- 10** Церква та держава: об'єднання чи відокремлення
- 12** Крошка сын к отцу пришел...
- 14** «Любовь никогда не перестает...»
- 16** Таке незрозуміле слово «покаяння»
- 18** Відповіді священника
- 19** Православний місяцеслов

01015, м. Київ, вул. Старонаводницька 8/6,
 церква на честь Різдва Пресвятої Богородиці
 тел.: (044) 360-04-10,
 e-mail: office@kupol.org.ua
 http://www.kupol.org.ua

Свідоцтво про реєстрацію: КУ №591-229Р,
 видане Міністерством юстиції України від 08.07.2011

Друк: ТОВ «СІТІ КИЇВ ПРИНТ»

Наклад: 3 000 прим.

**Дякуємо родині Українських
 за допомогу у виданні журналу**

Головний редактор:
 протоієрей Олег Мельничук
Відповідальний редактор:
 Оксана Фартак

Автори:
 Галина Криган, Анастасія Бондарук,
 Наталія Шпильова, Віталій Туренко

Літературний редактор:
 Ольга Хмельовська

Дизайн та верстка:
 Олеся Стеценко

Недавно
2014 г.
2013 г.
2012 г.
2011 г.
2000 г.
1996 г.
1994 г.
Дата рождения

Помыслы о насущном.
Мир во всем мире будет когда-то? Нет. Банально, правда? Справедливо? Нет! Мира везде нет и не будет!... Так как война началась еще в раю.
Мир всегда конфликтовал с войной...
Мир – это Бог, война – это дьявол... Оправдатели войны, не переставайте осуждать меня... Мир или война в человеке – дело самого человека...
Вера диктует правила поведения человека – и внутреннего, и внешнего.
Теряя мир в душе, теряется мир в физиологическом теле, следовательно, и в теле всего человечества... Безапелляционно!
Мир не возможен без веры... Веры не ритуальной, веры глубинной, веры в Мироздателя... В этом и вся катастрофа...
Мир нужно стяжать, мир нужно любить и промалывать риски потерь...
Нет мира – есть суета; нет мира – есть конфликт; нет мира – есть война...
Князь войны – дьявол – прививает пигмент сомнения, недоверия и заблуждения... Да! Он побеждает! Побеждает тактически. Побеждает пока...
«Остановиться – себя унижить», – говорит дьявол сторонам конфликта. Победа – дело стратегического масштаба будущего...
Отче Наш ... да приидет Царствие Твое. Аминь!

БЛАГОтворительность!
Слово «благотворительность» говорит само за себя – благо и творить.
В благотворительности Воля Божья и счастье человека. Наш Небесный Отец благоволит и наставляет нас в том, чтобы каждый из нас не был равнодушен к своим ближним, проявлял и показывал добро ко всем и в особенности к тем, кому больше всего сложно в этой жизни – сиротам, одиноким, пожилым людям, больным и нуждающимся. «Ближний» всегда рядом!
Для чего и для кого нужна благотворительность? В первую очередь, она нужна нам самим, каждому из нас. Жизнь человека – бумеранг. Что посеешь, то и произрастет, то и пожнешь. Закон Бога! Закон жизни.
Виды благотворительности – видимая и невидимая, духовная – материальная. Видимая и материальная – это физическое действие, невидимая и духовная – это сопереживание, сострадание. Это молитва.
Для творения блага не обязательно быть состоятельным, нужно быть просто добрым. Нужно жить сердцем.
Что выше? Что глубже? Что тяжелее? Что прочнее? Ответ на эти вопросы может дать каждый из нас, в силу своих внутренних убеждений и наполнения души.
Благ Господь – говорит Святое Писание. Человек – это образ Господа.
Откуда в человеке присутствует противоположность благу – зло? Почему человек скорее ЗЛОтворец, чем БЛАГОтворец? Нетворение блага – это тоже зло. «...Кто понимает делать добро и не делает, тому грех» (Иак. 4:17). Это призыв апостола!
Благо и зло в одном человеке?! Раздвоение ...
Благотворительность – это возможность для нас «очеловечиться», приблизиться к Высшему Благу, к Богу, к Счастью, это духовная и вечная инвестиция.
Будем БЛАГОтворителями, и она к нам вернется!

Для всех, у кого есть уши и глаза...

Уборка в храме. Жены-мироносицы, матушка, дети и я суетимся – украшаем плащаницу. В церковную атмосферу врываются крик и рыдание.
– Помогите, вы же можете! Вы не раз меня и маму успокаивали!.. Сделайте чудо с Богом! Ну, вы же много раз это делали?!.. Нужна помощь...
– Что произошло?
– Наша бабушка в коме, она в реанимации, может уже...
Так продолжалось минут десять.
– Успокойтесь! Вы пришли за помощью? Почему же вы меня раньше не слушали, ведь я уже семь лет настаиваю на ее крещении. Так вот... Нужно немедленно крестить вашу бабушку. Я готов ехать прямо сейчас в больницу (а это 15 километров).
Таким строгим меня не видели ни прихожане, ни пришедшие мама и дочка. Кстати, лет семь назад я крестил эту девочку (теперь ей 23 года), два года назад крестил брата и месяц как, по случаю выявления онко, достучался до их мамы.
– О нет, это не реально! Это нарушит ее покой, психологическое состояние. Врачи сказали, что ей нужен полный покой. Ну, отец Олег, вы же такой добрый. Мы сейчас просим: пожалейте нас.
– Вы пришли в Божий храм и плюете в него! Нет предмета для разговора. Не хотите крестить, не надо. Вы отвечать будете перед Творцом!..
И тут пауза... Я продолжил уборку в алтаре.
– Я предлагаю крестить бабушку. Это единственно правильный вечный дар от вас.
– Но она же прожила 87 лет, была интеллигенткой. Как мы сможем навязать ей?..
– Я сказал вам все. Точка!
А самого переполняют и обида, и сожаление, и чувство неисполненного долга. Усилил молитву... Они ушли. Началась вечерня, вынос плащаницы. Закончился крестный ход. Усталость усиливается, но радость прибывает, и начинаешь утешать себя Воскресением Господа нашего Иисуса Христа!

Но вот открывается дверь храма, заходят Лиза, Андрей и друг семьи, верующая женщина. Мамы Надежды не было. Как позже выяснилось, она считает крещение и «прочие действия не столь необходимыми, чтобы нарушать покой больной».
Но Бог поругаем не бывает, успокаивал я себя.
– Отец Олег, мы хотим крестить бабушку, но врачи могут пропустить только на пару минут, чтобы она не устала.
– Прекрасно, – сказал я и, взяв все необходимое для крещения, сел за руль, и мы поехали.
Реанимация.
– Вы хотите принять крещение Господне, – спросил я у р.Б. Веры?
В ответ – взгляд на руку и попытка перекреститься. Закивала головой. Слава Богу, согласилась. Свершилось!..

...Едем обратно. Родственники с задних сидений автомобиля начинают ворчать, мол, может она устала, а поможет ли это ей выздороветь? Я не сдержался:
– Вы бы радовались, что у нее, 87-летней, открылась дверь в вечную жизнь. Вы все с высшим образованием, но разума я не нахожу... Простите, не сдержался...
Сердце забилось часто, но я продолжал:
– Кто со мной поедет еще раз к вашей бабушке? Я буду ее причащать... Вы как хотите, я еду. На часах – 23.20.
Слышу в ответ: ох, ах, да вы что?! Поддержала меня друг семьи – благородная, интеллигентная, верующая женщина. Звоню в ординаторскую, прошу еще разрешения на посещение.
– Бабушка, сейчас будем исповедоваться и причащаться. Хорошо? – спросил я.
Она кивнула. Началась исповедь. У бабушки, обвитой разными трубками, на искусственном дыхании стали прослушиваться слова. Их последних сил она пыталась перекреститься...
Причастилась. Слава Богу! Она готова для вечной радости с Богом! Я был небесно счастлив и парил, словно птица. Пасха для меня наступила в реанимации... Вдруг у бабушки потекли слезы. Слеза очень чистая, она была жизненно необходима... Крестившись, покаявшись, причастившись Святых Христовых Тайн, она отошла ко Господу на Радоницу (день, когда после Пасхи поминают умерших). Жаль, что люди не ценят это при жизни...
Радость в Радоницу. Радость длиной в вечность...

День Святой Троицы, или Пятидесятница

Праздник Святой Троицы, называемый еще Пятидесятницей, посвящен событию сошествия Святого Духа на апостолов в пятидесятый день после Светлого Христова Воскресения. Сошествием Святого Духа распространяется в мире христианская вера и начинает свою жизнь Церковь Христова.

День Святой Троицы связан с новозаветной Пасхой, так как на пятидесятый день после Своего Воскресения из мертвых, и на десятый день после Вознесения к Богу Отцу, Иисус Христос послал апостолам Утешителя – Духа Святого. Сошествием Святого Духа всему человечеству был дан благодатный закон любви и утверждено новозаветное священство. Сионская горница, в которой Святой Дух в виде огненных языков сошел на апостолов, стала первым христианским храмом, а день сошествия Святого Духа стал днем основания на земле Новозаветной Церкви.

Сошествие Святого Духа не было неожиданным событием для апостолов. Готовясь вернуться к Своему Небесному Отцу, Господь Иисус Христос Свою прощальную беседу с апостолами посвящает ожидающему сошествию Святого Духа. Господь объясняет ученикам, что Утешитель – Дух Святой – должен вскоре прийти к ним, чтобы завершить дело спасения людей. «Я умолю Отца, – говорит Господь апостолам, – и Он даст вам другого Утешителя, да пребудет с вами во веки, – Духа Истины... Он научит вас всему и напомнит вам все, что Я говорил вам... Он – Дух Истины... Дух Истины, Который от Отца исходит, будет свидетельствовать о Мне» (Ин. 14,16–17; 14,26; 15,26).

Готовясь к принятию Святого Духа, апостолы, после вознесения Господа на Небо, вместе с Пресвятой Девой Марией, с некоторыми женами-мироносицами и другими верующими (около 120 человек) на Пятидесятницу находились в Иерусалиме в Сионской горнице. Апостолы и все собравшиеся ожидали, когда Спаситель пошлет им «Обетование Отца» и они облечутся силой свыше, хотя они не знали, в чем, собственно, будет состоять пришествие Духа Утешителя (Лк. 24,49).

И вот неожиданно над Сионской горницей послышался шум, словно от бурного ветра. Шум этот наполнил дом, где находились апостолы, и одновременно над головами апостолов появилось множество «огненных языков», которые стали опускаться на каждого из них. Эти «языки» имели необыкновенное свойство: они светили, но не жгли. Но еще более

необыкновенным было то духовное свойство, которое таинственные «языки» сообщали. Каждый, на кого этот «язык» спускался, чувствовал в себе большой прилив духовных сил и, одновременно, несказанную радость и воодушевление. Он начинал чувствовать себя как бы совсем иным человеком: умиротворенным, полным жизни и горячей любви к Богу.

Эти внутренние изменения и новые неиспытанные чувства апостолы стали выражать в радостных восклицаниях и в громком славословии Бога. И тут обнаружилось, что они говорили не на своем родном еврейском, а на каких-то других, неизвестных им языках. Так совершилось над апостолами крещение Духом Святым и огнем, как было предсказано пророком Иоанном Крестителем (Мф. 3,11).

С IV века упоминания о Пятидесятнице как о священном пасхальном периоде и как об особом празднике становятся частыми, если не сказать общими. После подтверждения Божественного достоинства Святого Духа на Втором Вселенском соборе праздник Святой Троицы начинает быть самостоятельным.

Сразу после Божественной литургии, совершается вечерня в воспоминание сошествия на святых апостолов Духа Утешителя. Во время этого богослужения читаются коленопреклоненные молитвы, о ниспослании и нам Духа Святого, Духа премудрости, Духа разума и страха Божия. Святая Церковь молится о даровании благодати Духа Святого всем присутствующим, а также прежде усопшим отцам и братьям нашим и прочим сродникам по плоти, чтобы и они устроились быть участниками Царства Славы в стране живых.

Православные христиане в этот день украшают дома и храмы зелеными веточками, цветами. Обычай этот идет еще от Ветхозаветной Церкви, когда дома и синагоги украшались зеленью в Пятидесятницу в память о том, как при Синайской горе все цвело и зеленело в день, когда Моисей получал скрижали закона. Сионская горница, где на апостолов сошел Святой Дух, в то время, по общему обычаю, тоже была украшена ветвями деревьев и цветами.

*Священник
Иоанн Сухоняк*

В этот день православные христиане украшают храмы и дома зелеными ветвями и цветами

Сила воли

СОТНИ РАЗ В ДЕНЬ МЫ ДЕЛАЕМ ВЫБОР И ЧАЩЕ ВСЕГО НЕ ЗАМЕЧАЕМ САМ ЭТОТ МОМЕНТ. МЫ ТАК ПЛОХО ЗНАЕМ СЕБЯ, А ЕЩЕ ХУЖЕ КОНТРОЛИРУЕМ, ЧТО СОВЕРШЕННО НЕ ОЩУЩАЕМ МОМЕНТ ВЫБОРА. РАЗГНЕВАТЬСЯ ИЛИ НЕТ, СКАЗАТЬ ПЛОХОЕ СЛОВО ИЛИ ПРОМОЛЧАТЬ, ПОДУМАТЬ ПЛОХО О БЛИЖНЕМ ИЛИ ЗАПРЕТИТЬ СЕБЕ ЭТО ДЕЛАТЬ?..

Н и для кого не секрет, что всё новое – это хорошо забытое старое. И что история учит тому, что она ничему не учит. Каждый новый век человек пытается изобрести велосипед, соревнуясь друг с другом в находчивости. Больше всего в этом преуспел 20-й и то начало 21 века, которое мы с вами переживаем.

Особенностью нашего времени является уникальная черта. В прошлые века люди бережно собирали, ценили и с трепетом использовали все те знания, которые с большим трудом накапливали предыдущие поколения. Люди же 20-го и начала 21 века чаще решают, что знания, накопленные предками, им не нужны. И начинают «изобретать» свои знания, свою философию, своё понимание и видение мира.

На стыке 20-го и 21 веков мир, отбросив по ненужности религии, вступил в секулярное плавание, в котором нет места Христу. Человек сам себя поставил на место Бога, и на себя надеется, в себя верит, и сам себе поклоняется. Современный Homo sapiens активно занимается развитием своих способностей, стараясь достичь сверхвозможностей с целью достижения благ этого мира. Да вот незадача: для знающего основы христианства, в частности творения святых отцов Православной Церкви, во многих «открытиях» ярко видны плохо прикрытые истины, установленные еще на заре христианства.

В психологии есть такое понятие – обществен-

ное бессознательное. Это память предков, которую мы несем на бессознательном уровне. И как мы не будем пытаться ее стереть, наше подсознание будет выталкивать на сознательный уровень драгоценный опыт предыдущих поколений. Этот опыт для нас – христианство. И в нем есть все ресурсы для развития уникальных способностей человека.

Один из них – воля, драгоценное достояние, дарованное нам Творцом. Бог так любил человека – Своё творение, что дал ему свободную волю. Это главный ответ всем тем, кто задается вопросом: «Почему Бог допускает столько зла и горя на Земле?» Свободная воля каждого из нас – вот ответ на главный вопрос человечества всех времен. Сотни раз в день мы делаем выбор и чаще всего не замечаем сам этот момент. Мы так плохо знаем себя, а еще хуже контролируем, что совершенно не ощущаем момент выбора. Разгневаться или нет, сказать плохое слово или промолчать, подумать плохо о ближнем или запретить себе это делать?.. Это наш выбор, и мы его делаем ежечасно.

Святые отцы давно разобрались в этом. Молчалиники, пустынники, столпники и затворники много веков назад путем многолетних умных деланий научились владеть собой, тонко чувствовать не только момент прихода мысли, но и момент, когда мы умом прилепляемся к ней, и руководить этими тонкими процессами.

В начале 21 века общественное бессознательное снова выталкивает на

поверхность эти знания. В 2012 году была переведена на русский язык и издана книга доктора философии, психолога, профессора Стэнфордского университета Келли Макгонигал «Сила воли. Как развить и укрепить». Эта книга – результат масштабного исследования, проведенного Стэнфордским университетом по изучению силы воли. Результаты исследования поражают. Сами того не подозревая, ученые доказали все главные постулаты православной аскетике.

ЕСЛИ БУДЕМ ОЧЕНЬ ВНИМАТЕЛЬНЫ К СЕБЕ И, В ОСОБЕННОСТИ, К СВОИМ МЫСЛЯМ, ТО ВСЕГДА ЗАМЕТИМ МОМЕНТ, КОГДА ПРИКЛАДЫВАЕМ СИЛУ ВОЛИ ПЕРЕД ЛЮБЫМ ВЫБОРОМ

Приведенная в книге схема развития страсти имеет важный пункт – пленение (приложение воли). Этот момент мы часто не замечаем. Но если будем очень внимательны к себе и, в особенности, к своим мыслям (то, что в Православии называется трезвение), то всегда заметим момент, когда прикладываем силу воли перед любым выбором. Съесть лишнее пирожное или нет, подумать плохо о человеке или запретить себе это делать и в других действиях есть момент приложения силы воли. Не к этому ли призывали нас святые отцы? Именно для этого в Православии существуют посты – одно- и многодневные периоды воздержания.

Грань между усталостью, нежеланием и ленью очень тонкая. А учитывая, что все мы себялюбивы и любим себя жалеть и беречь, отречение от себя нам просто необходимо. «Отрекись от себя, возьми свой крест и иди», – сказал Спаситель.

Фразу Серафима Саровского «Спасись сам, и вокруг тебя спасутся тысячи» помнят многие. Стэнфордские исследования полностью доказали: любые наши действия и привычки заразны. Они, как вирусы,

передаются окружающим. Псалтирь нам говорит: «С преподобным преподобен будешь, а со строптивым развратишься».

Наши предки знали эту и многие другие истины, не проводя никаких исследований, кроме одного: внимательного отношения к себе и к окружающим. А нам, детям 20 века, нужно, как библейскому Фоме, «вложить пальцы в раны», чтобы поверить Истине. Но Господь видит наши сердца и со всей Своей Отцовской любовью подает каждому по потребности, промыслительно доказывает нам истинность нашей веры и большую потребность во всех святоотеческих делах.

Галина Круган

О. П. МЕЛЬНИЧУК

аспірант кафедри теорії права та держави
Київського національного університету
ім. Тараса Шевченка,
кандидат богослов'я,
протоіерей

ЦЕРКВА ТА ДЕРЖАВА: об'єднання чи відокремлення?

життєвих ситуаціях. І, як результат, держава почула ініціативу. Згідно з Постановою Кабінету Міністрів України від 8 вересня 2005 року № 879 центри функціонують майже в кожній області України. Це вже державна політика.

Також, працюючи над науковою роботою на тему: «Теоретико-правовий аналіз діяльності релігійних організацій у демократичній державі», я дійшов висновку, що співпраця Церкви та держави в соціальній, культурній та гуманітарній сферах повинна вдосконалюватися. Два окремих суб'єкти: і держава, і релігійна організація – мають одну мету: реалізацію соціальних проектів на користь суспільних інтересів.

Реалії сьогодення

1996 року, «усвідомлюючи відповідальність перед Богом», Верховна Рада прийняла Конституцію – Основний Закон України. У частині 3 статті 35 Конституції закріплено принцип відокремленості: «Церква та релігійні організації в Україні відокремлені від держави, а школа – від Церкви». Попри те, що цей принцип, за його буквального трактуванням, означає лише інституційне відокремлення, в сучасній практиці відносин Церкви та держави, школи та Церкви (як і в суспільній свідомості) залишається звужене його трактування – як фактична заборона участі Церкви та релігійних організацій у втіленні моральних принципів у суспільстві. Вважаю, такий конституційний принцип та його розуміння пов'язані з тоталітарною політикою колишньої радянської влади щодо духовенства та релігії в цілому.

Мої пропозиції

Переконаний, що потрібна суттєво нова модель відносин Церкви та держави, а саме: модель партнерської співпраці, з метою розбудови партнерських взаємовідносин релігійних організацій та державних інституцій, навчальних закладів та Церкви, забезпечення та реалізації права людини на свободу світогляду та віросповідання, зокрема в освітній галузі, консолідації українського суспільства, збереження та примноження його традиційної релігійної культури, релігійної української християнської самобутності та автентичності.

Як забезпечити впровадження нових відносин Церкви та держави? Виключно на законодавчому рівні, шляхом внесення змін до Конституції України, а саме: до частини 3 статті 35. Пропоную частину 3 статті 35 в наступній редакції: «Церква та релігійні організації в Україні відокремлені від держави. Жодна релігія не може бути визнана державою як обов'язкова. **Традиційною релігією в Україні є християнство. Держава співпрацює з Церквою в сфері забезпечення соціальних та культурних інтересів людини.**

Така юридична конструкція унеможливує цезарепатизм та папоцезаризм, поглинання державою Церкви, а також запобігає злиттю Церкви та держави. У запропонованій моделі відносин Церква та держава – дві автономні інституції, які співпрацюють на користь суспільства.

За матеріалами сайту
www.segodnya.ua

Чи відокремлена насправді Церква від держави? Ні! Церква бере участь у житті держави, а держава – в житті

Церкви. Відокремлення є суто інституційним. На практиці Церква дотична до багатьох державних заходів, а держава сприяє релігійно-культурним та церковно-соціальним проектам. Зокрема, 1000-річчя Софійського собору та 1025-річчя Хрещення Русі відзначали на державному рівні, Президент приймає присягу на Євангелії, на православних богослужіннях участь беруть офіційні особи, релігійні конфесії підписують угоди про спільну діяльність із профільними міністерствами в соціальній та культурній сферах тощо. Будь-яка парафія може внести свою частку в «невідокремленість» –

це і шефство над дитячими будинками та установами пенітенціарної служби, й опіка над знедоленими, і допомога асоціальним верствам населення, багатодітним родинам – і це аж ніяк не повний перелік соціальних ініціатив, які в тісній співпраці із державою реалізує Церква.

Міжнародний досвід

Міжнародний досвід показує, що співпраця Церкви та її невідокремлення від держави існують, і досить успішно. Так, у Конституції Болгарії в статті 13 зазначено, що традиційною релігією держави є східно-православне віросповідання. У статті 9 Конституції Грузії також визнано виняткову роль Грузинської Православної Церкви в історії Грузії. У Конституції Греції

в Основних положеннях Розділу 1 статті 3 чітко зазначено, що панівною релігією в Греції є релігія Східно-Православної Церкви Христової. Моделі відносин Церкви та держави присвячено окремий розділ. Стаття 105 визначає правовий статус Святої Гори Афон. У Конституції Румунії, частина 5 статті 29, передбачено: «Релігійні культу автономні щодо держави і користуються її підтримкою, включаючи сприяння релігійної допомоги в армії, лікарнях, місцях позбавлення волі, притулках та сиротинцях».

Власний досвід

Із власного досвіду можу засвідчити, що співпраця між Церквою та державою існує, і вона повинна поглиблюватися задля втілення со-

ціальних проектів у національних та загальноцерковних масштабах. Результативність та ефективність проекту залежить від норм чинного законодавства. Конституційний принцип у нинішній редакції Конституції України, де Церква відокремлена від держави, забороняє керівникам тих чи інших соціальних, культурних та освітніх закладів спільну діяльність із релігійними організаціями. І, як наслідок, реалізація добрих справ у інтересах суспільства стає неможливою.

Так, 2005 року Всеукраїнська благодійна організація «Мама і немовля», заснована та очолювана мною, запропонувала програму захисту материнства та дитинства із запобігання раннього соціального сирітства. Створюються соціальні центри матері та дитини, які опинилися в складних

Крошка сын к отцу пришёл...

Сколько песен мы с вами вместе
Спели маме своей родной,
А про папу до этой песни
Песни не было ни одной!

Отчего такая несправедливость? Почему в культуре так много значения уделяется матерям и так мало отцам? Хотя любая мама, муж которой занимается детьми, на опыте знает, как дети любят и ждут отца со службы, с работы. Как ликуют, когда он открывает дверь квартиры. Дом наполняется детскими радостными криками: «Папа пришел, папа пришел!» Мама счастливо, облегченно и немного грустно вздыхает: «Да, мне они так не радуются... Но как здорово, что у них такой отец!» И все же иногда мама может думать и по-другому...

«Я-то лучше знаю!»

Мама, решившая, что для успешного воспитания ребенка нужна только она, верит, что для развития важно всего лишь правильно питаться, вовремя гулять, мыть руки перед едой и ходить на развивающие кружки.

— Мыли мы руки перед едой? Да, с утра мыли, — шутит отец трехлет-

него мальчика после прогулки, дружелюбно похлопывая сына по плечу. И мама в ответ выливает на него все свое раздражение. Какие тут могут быть шутки! Ведь это она дает ребенку нифуроксазид и лактобактерии, ведь именно она водит его к гомеопату. И даже не замечает, что пропустила, как лихо отец с сыном гоняли мяч во дворе, чинили игрушечную машинку и спасали кошку. «Все это игры. А я за здоровье отвечаю!» То, что эти игры формируют характер, здоровое эмоциональное, сексуальное, а значит и физическое развитие, некоторые мамы даже не задумываются. Им кажется, что все зависит только от вовремя данных маленьких крупиночек и логопеда. Нет, это, конечно, важно. Но ведь человек не только тело, но и душа и дух.

Но мама уже кричит, и восхищение в глазах ребенка при взгляде на папу сменяется недоумением, а может, и разочарованием. «А, так вот кто самый сильный!» Как вам кажется, если ситуация будет повторяться регулярно, с кем захочет идентифицировать себя ребенок?

Только друг!

Молодая красивая пара привела на прием к психологу мальчика трех лет. Светловолосый, с голубыми глазами — ребенок производил ангельское впечатление. Чувствовалось, что в семье много любви друг к другу. Но вот иногда, особенно в последние полгода, сын стал бить детей во дворе, да и дома при плохом настроении мог бросить в родителей игрушку. Реакция родителей — ласковые объяснения, почему так нельзя. Часто ребенок продолжал кидать в них игрушки прямо во время объяснений. Родители наследовали демократический стиль воспитания, где взрослые для детей — друзья и ведут себя почти на равных. Они прочли много книг по этому поводу. Там писалось, что ребенка нельзя наказывать — это его травмирует и подавляет его личность. Однако опыт показывает, что если ребенка не наказывать со строгостью, то он начинает травмировать окружающих. В этих книгах писалось, что в таких случаях не надо останавливать ребенка. Пусть он изольет свой гнев на окружающих, иначе заберет его в будущее. А потом —

ой-ой! При таком подходе не учитывается, что дети — это не «табула rasa». В них уже есть много влечений. И одно из ведущих — архаическое, желание власти, желательного тотального господства над родителями: «Все, как я сказал!» Так и ведут себя маленькие ангелы в кабинете психолога — умело управляя родителями.

Если вы только уговариваете ребенка, терпеливо вздыхаете, глядя на его гневные взмахи руками и кидание вещей, вы подтверждаете его скрытые, а иногда и явные фантазии, что он и есть главный в этой семье. Ребенок растет, укрепляясь в своих фантазиях. И чем старше он становится, тем сложнее поддается коррекции его «комплекс господина». Общество активно сопротивляется, не желая становиться в позицию слуги, и ребенок в недоумении. «Как так? Ко мне нужно относиться по-другому. Со мной так нельзя!» Иногда может сформироваться и антисоциальная личность — человек, не могущий по структуре своего характера считаться с законом и другими людьми.

Поэтому в семье важно установить иерархию. И здесь, конечно, ведущая роль отводится отцу. Папе важно уметь показать, кто в доме хозяин, а маме — подтвердить эту простую истину. Если этого нет, то важно подумать над вопросом: «Какие качества моего характера, привычки, мешают мне проявлять себя как главу семьи?» Часто это происходит оттого, что мужчины привыкли, что все проблемы решала мама, а теперь жена или им нравится думать, что в семье все хорошо и проблем нет. Маме в таком случае хорошо бы задуматься, помогает ли она или мешает становиться мужу главой семьи. Некоторые жены говорят: «Он не готов!» И если есть такая категоричность со стороны жены, то у мужа и правда мало шансов. Некоторые же мягко, но настойчиво привлекают пап к воспитанию: «Сын мне опять нагрубил... Прямо не знаю, что делать?».

Мама и ребенок

Не станем сейчас глубоко рассматривать ситуацию, когда в семье нет отца. Замечу только, что предыдущие мои слова совсем не означают, что мать не может воспитать психологически здорового ребенка. Здесь нужно вспомнить, как наш народ выстоял в послевоенные годы. Матери говорили своим сыновьям: «Ты что делаешь? Твой отец за тебя кровь проливал, погиб геройски. Что бы он сказал на это?» Так формировался образ сильного отца, отца-героя. И ребенок старался соответствовать. Многие мои коллеги, столкнувшись с невозможностью отца стать для семьи авторитетом, рекомендуют походить

к батюшкам на совместные беседы, которые проводятся при храмах. Так, при помощи авторитета священника, который свидетельствует человеку о бытии Божием, об истинном Отцовстве над родителями: «Все, как я сказал!» Это становится частью личности, и характер ребенка меняется.

Знать или понимать?

Многие, приходя на консультации к психологу, ждут конкретных советов. Делайте так и не делайте эдак. Это директивная модель консультирования. Но такие советы, как психологические протезы, со временем отпадут. Мне больше по душе задачи психологов, помогающие помочь осознать ошибки и понять, какие проблемы характера родителей мешают им в решении проблем воспитания. Меняется мышление и характер — уходят проблемы. И люди становятся независимыми от специалиста. Тем более что проблемы каждой семьи очень индивидуальны и не существует универсальных советов для всех. Написано множество замечательных книг по психологии воспитания. Родители читают, что-то у них получаются, и семья довольна. Но как часты обращения: этот совет у нас не работает, это не действует, так не выходит. Почему? Потому что, как в физике многие законы сформулированы при условии идеальной среды, т.е. вакуума, так и в психологии — это законы для «идеальных» людей, без глубоких личностных проблем. Например, совет обнимайте ребенка не менее трех раз в день. А если родитель не очень любит физический контакт? И представляете... Он со скрытым нежеланием обнимает ребенка. Что чувствует малыш? Холод и раздраженность родителя. Он четко улавливает формальность объятий. Вариант первый: ребенок уклоняется от объятий. Родитель раздражается: он из последних сил заставляет себя обнять ребенка, а тут еще приходится с ним бороться. Родитель со злостью ловит ребенка и цедит сквозь зубы: «Я тебя так люблю!» И грустно, и смешно. Вариант второй: ребенок учится, что любовь — это холод, раздражение и злость. Он начинает ненавидеть любовь. Поэтому аккуратней с советами специалистов, особенно распространенными тысячными тиражами.

Сверхвключенный папа

Таких пап, наверное, можно встретить только в христианских семьях. Они подробно изучают обязанности отца и пытаются их тщательно выполнять. «Чисть зубы подольше!», «Вытри полностью лицо!», «Поставь тапки на

место!», «Слушайся маму!», «Жуй медленно!», «Молись сосредоточенней!», «Сиди ровнее!»... И все эти правила в течение 10 минут. Когда за таким папой закрывается дверь, вся семья облегченно вздыхает. Неудивительно, что обычно к 9-10 годам у ребенка могут развиться гиперкинезы и тики, если мама придерживается такой же позиции. «Учись только на 11 и 12! 10 и 9 — это уже плохие оценки, не расслабляйся!» Психика ребенка настолько напряжена, что разрядки в виде тиков спасают его от сверхнапряжений. Обычно они проходят после 8-10 встреч со специалистом, но если не меняется модель воспитания, то через пару лет они возвращаются. Поэтому родители, пытающиеся выполнить все требования и правила на «12» стоит задуматься: «Кому это нужно? Ребенку или мне?». Обычно у таких родителей найдется 100 причин, почему это нужно ребенку. Особенно в будущем. Но, так много беспокоясь о будущем, родители не видят настоящего. Им сложно соотносить свои мыслительные конструкции с жизнью и опытом. Психотерапевты говорят: «Не видит ребенка». Т.е. родитель видит только, каким, по его мнению, должен быть ребенок. И если он не соответствует, то «Это просто ужасно!» Идеал всегда важно соотносить с конкретным человеком и понимать, что несоответствия неизбежны. А вот почему мы не можем их принять?

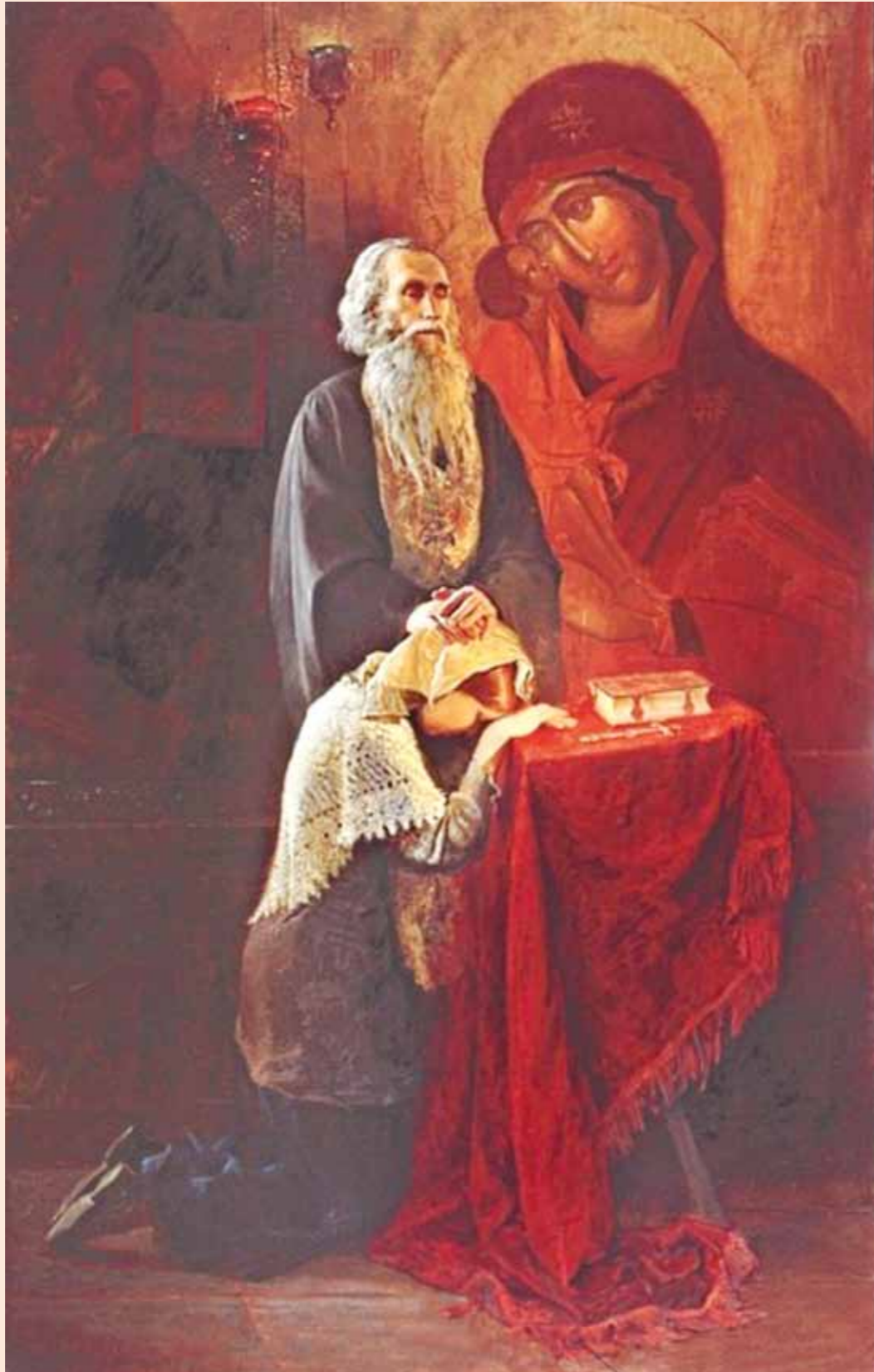
Небо иерархично, и Церковь напоминает нам об этом. Противоположность принципу иерархии — принцип равенства. То, что окружает развивающегося ребенка извне, становится им самим. Тогда ребенок и в себе может либо иметь структурную иерархию, — как говорили на Руси, «царя в голове», когда все его низшие силы души будут управляться высшими, либо внутри его личности будет принцип равенства, и любая душевная сила может излиться вовне безо всякого осмысления. Поэтому ребенку важна помощь отца. Родного ли, духовного ли, крестного ли... Кто такой сильный отец? Это не деспотичный отец, это не отец, который стучит кулаком по столу и требует к себе уважения, это не отец, запугивающий всех карой Божией и забывающий о Божией любви... Часто, цитируя апостола Павла: «Жене — глава муж», — забывают, что полная цитата: «Хочу также, чтобы вы знали, что всякому мужу глава Христос, жене глава — муж, а Христу глава — Бог» (1 Кор. 11.3). То есть сильный отец — это отец, стремящийся жить в соответствии с законом, помня при этом о блаженстве тех, кто понимает свою духовную нищету.

Анастасия Бондарук

Таке незрозуміле слово «покаяння»...

«ХТО ПРИХОВУЄ
СВОЇ ЗЛОЧИНИ,
ТОЙ НЕ БУДЕ
МАТИ УСПІХУ;
А ХТО ЗІЗНАЄТЬСЯ
І ЗАЛИШАЄ ЇХ,
ТОЙ БУДЕ
ПОМИЛУВАНИЙ»
(Пр. 28,13)

Люди старшого покоління кажуть, що нинішня епоха – епоха вседозволеності. Молоді недосвідчені мами дозволяють дітям із самих пелюшок каверзувати, потурають їхнім забаганкам та істерикам за принципом «що б дитя не робило, аби не плакало». Бо ж якщо воно не плаче, то не заважає мамі й татові робити свої справи, і можна час використати на себе. Це одна крайність сьогодення. Інша ж полягає в твердженні, як на мене, досить хибному: в житті треба спробувати все. Що таке це «все», чи варто його пробувати і чи не настане, бува, за нього розплата?

Розпочнімо здалеку. Іноді, щоб вийти на потрібну дорогу, потрібен дороговказ. Ним у православного християнина може стати... Великий піст. Здавалося б, чого про нього згадувати? Пасху Христову ми вже відсвяткували. Але хто правильно розуміє значення Велико-го посту, погодиться зі мною, що про нього, а точніше про його глибинний сакральний зміст, слід пам'ятати все життя.

Церква вчить, що насамперед Великий піст – це утримання від гріха, а не від їжі. «У піст головне – не їсти одне одного», – полюбляє повторювати наш Предстоятель Блаженніший Митрополит Володимир. Це час великого покаяння людської душі. Глибокого очищення помислів. Тому й читається в храмах Великий покаянний канон авторства святого VII століття Андрія Критського. Ним, оплакуючи власні гріхи, святий ніби молитовно зігхає за гріхи людства. Для сучасних людей це дивно. Адже часто перепоною на шляху віри стоїть переконання в кристалевій чистоті та невинності власної душі. Мовляв, нікого не вбивав і нічого не крав – про що маю каятися?

У самому слові «каятися» явно вчувається ім'я Адамова сина Каїна. І не даремне. Каїн теж не покався, коли Господь запитав у нього: «Де твій брат, Авель?» Він удав, що нічого не знає. Але ж Бог, Який створив нас, зрив у саму душу. І Він чекає від нас, що ми звернемо очі до Неба, до Його Святої Обителі.

Але що, коли душа обтяжена злочинами та гріхами? Чи може Бог прийняти таку людину? Відповідь на це сокровене питання – у добре відомій євангельській притчі про блудного сина, який, опинившись на самісінькому дні, пробудився, покався і повернувся до Отця. Йому вже нікуди було йти, і він обрав єдино правильну дорогу – дорогу додому. Молодий чоловік не сподівався на милість батька, бо вважав, що не заслуговує її. Але в батьків усі діти любими. Тож блудний син отримав милість та

прощення. І цінуватиме батька безмірно, а не так, як його заздрисний брат.

У питаннях віри і справді не все просто. Мало зайти до храму і попросити в Господа прощення перед іконою – потрібно повністю переродитися духовно, стати в душі новою людиною, аби доєднатися до живого Бога-Отця. Недарма святі отці називають покаяння другим хрещенням. Це ніби народитися вдруге і розпочати життя спочатку, що й сталося з блудним сином.

Проте Церква вчить, що не всяке покаяння є істинним. Повірити у вищу силу, визнати над собою всемогутню Божу руку ще не означає покаятися. Можна розчулитися під час проповіді священника в храмі чи читання Святого Євангелія, пустити сльозу, прийти додому з бажанням змінити життя – і, пообіцявши зробити те з понеділка, повернутися до своїх гріхів. Благородні наміри далі цього не розвинулися.

Регулярно ходити на сповідь також не означає каятися. Це порівняння може видатися грубим, але сповідь деяких православних нагадує квартальний бухгалтерський звіт. На порозі якогось великого свята вони приходять до священника, терпляче вистоюють чергу до сповіді і з папірці перелічують гріхи: мовляв, ось, Господи, я в усьому покався і нічого більше Тобі не винен. Ці люди не усвідомлюють усієї невимовної мерзентності гріха, не відчують до нього спротиву і надалі ігнорують Божі заповіді. Бо якщо ти не чиниш постійного рішучого опору гріху, твоє покаяння вдавене і не варте виїденого яйця.

Дехто ж, раптом усвідомивши неправедність свого життя, береться за голову, починає бити на сполох і робити все, аби стати на шлях спасіння. Ці люди регулярно відвідують богослужіння, читають духовну літературу, намагаються виправити вчинене ними, стають благодійниками, але ніяк не розкаються, і тому гріхи їхні залишаються неспокутуваними. Яскравий доказ того є в Новому Заповіті – це життя зрадника Іуди. Колишній апостол і учень Христа зізнався в скоєному гріху перед священиками і повернув гроші, але виправити цим уже нічого не міг. Чи отримав він спасіння? Відповідь ми всі прекрасно знаємо...

Вивчаючи питання, я натрапила на богословську працю, в якій, зокрема, зазначалося, що в Новому Заповіті використовуються три грецьких слова, які відображають різні фази покаяння. Metanoeo означає зміну способу мислення, metamelhqeij – перемену в серці і metanoiaj означає зміну способу життя. Саме ці три поняття обов'язково мають бути в істинному покаянні.

«Хто приховує свої злочини, той не буде мати успіху; а хто зізнається і залишає їх, той буде помилуваний» (Пр. 28,13).

І справді, коли вперше слова Святого Євангелія приходять у затьмарену свідомість грішника, той перебуває в стані відступництва від Бога як найвищого втілення Справедливості, Любові та Добра. Грішник не дослухається до Бога, всіляко проклинає Його, звинувачуючи в усіх своїх бідах, і не знаходить у Ньому розради. Саме тому вимога спокути передує вимозі віри в Господа нашого Ісуса Христа. Коли покаяння істинне, зранена душа грішника починає благодіє Всевишнього. Вона цілком віддається в руки свого Творця і покладається на Його милість.

РЕГУЛЯРНО ХОДИТИ НА СПОВІДЬ ТАКОЖ НЕ ОЗНАЧАЄ КАЯТИСЯ

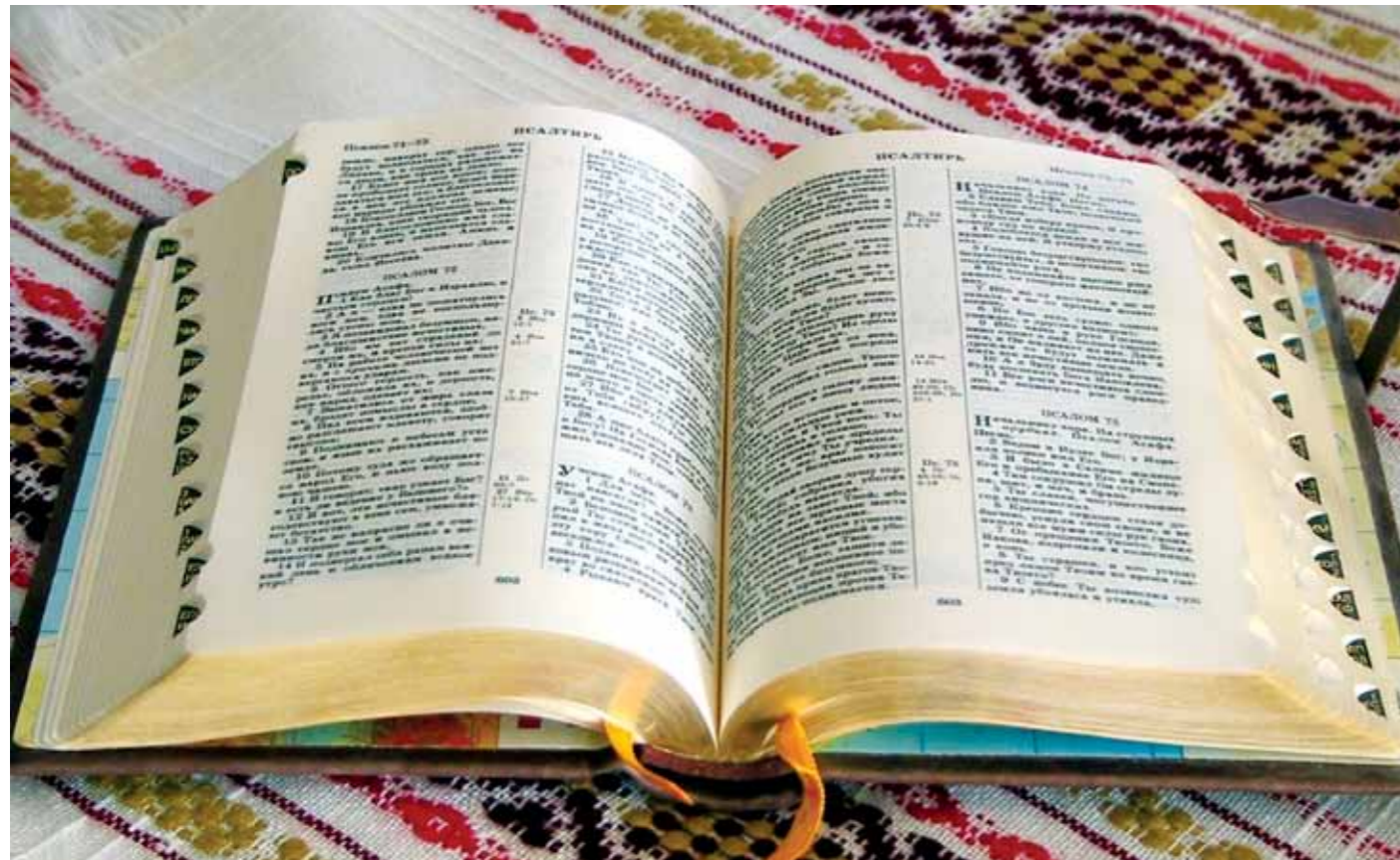
Хрестоматійний приклад – Раскольников Достоєвського. Він спершу визнає свою провину і виявляє намір спокутувати її, а незабаром через Сонечку Мармеладову, відбуваючи покарання, приходиться до істинної віри в Спасителя. І тільки тоді в розкриті Богові бентежну душу його входить благодатне зцілення, яке вже не допускає, аби душа знову поринула в прірву гріха. Бо справжнє покаяння вічне. Воно передбачає повне зречення гріхів на все подальше життя.

У поета XX століття Райнера Марії Рільке є чудовий вірш «Осінь» – не про осінь як пору року, а про осінь як фінал людського життя. Подаю його в перекладі Василя Стуса:

*Спадає листя, падає з-за хмар,
немов з небесного рясного саду.
Воно спадає, сповнене досади.
Із темряви, з ночей, із зорепаду
розприскує земля останній жар.
І нам опасті вже своя черга.
На себе глянь – ти губишся в ваганні.
Та є Господь, що на дбайливій длані
все впаде милосердно зберіга.*

Поет дуже точно підмітив: Господь нічому і нікому не дає впасти і пропасти. Пале листя згниє і перетвориться на порошок, людські ж душі безсмертні, хоча інколи й вони летять у прірву, обтяжені земним. Вони ледатимуть у темряві до часу, який неодмінно настане для всіх живих та мертвих. І тоді кожна душа відповідатиме, чи щирим було її покаяння і наскільки міцною була віра у воскресіння...

Наталія Штильова

Відповіді священника

Добрый день, отец Олег. У нас с мужем уже несколько лет разные духовники, и каждый советует что-то свое. Как поступить в этой ситуации? Ведь неправильно будет послушаться духовного наставника?

(Елена)

Спасибо, Елена, за вопрос. Семья – едина, и духовник должен быть один. Категорически против такой практики, когда у мужа и жены разные духовные наставники. В данной ситуации правильно поступить таким образом: вы, как жена, должны послушать мужа и принять взвешенное решение. Обязательно нужно определиться с единым духовником. Что поможет сделать правильный выбор? Необходимо решить для себя, насколько ваш духовник ведет духовное сожительство с вами, то есть насколько он живет с вами, – того и исполняйте

благословление. В этом счастье всей семьи.

Добрый день, отче Олеже. Я нещодавно подивилася передачу «Стосується кожного» на «Інтері». Після перегляду мене ще більше почало непокоїти те, що я вже п'ять років відвідую одне релігійне зібрання. Там ми разом читаємо Біблію, молитви, співаємо пісень. Але є речі, які відверто мені не подобаються, і через те неспокоїно на душі. Передача змусила мене ще більше засумніватися в правильності мого релігійного шляху. Порадьте, як бути?

(Ірина)

Дякую, Ірино, за запитання. Ваш сумнів продиктований внутрішнім станом та переконаннями. І це не дарма. Вважаю, що вам потрібно обов'язково звернутися до священника

по пораду у форматі індивідуальної бесіди. Переконалий, ви знайдете той духовний острівець, де відчуєте внутрішню гармонію. Бо релігія – це зв'язок із Богом, і такий зв'язок мусить бути в спокої та мирі.

Здравствуйте, отец Олег. Я решил бороться с грехом сквернословия, так как практически постоянно ругаюсь, особенно за рулем автомобиля. Как правильно бороться с этим грехом?

(Максим)

Спасибо, Максим, за вопрос. От избытка сердца глаголят уста. Если вы сквернословите, значит, значит у вас нет душевного покоя. Читайте больше творений святых отцов, духовную литературу, и ваш внутренний мир преисполнится благодатью. Следовательно, из Ваших уст будут исходить только благие слова.

Добрый день, отче Олеже. Мени 34 роки, але я не маю ні чоловіка, ні дітей. Не знаю, що робити, кому молитися. Знайомі розповідали, що є спеціальна молитва проти самотності. Скажіть, будь ласка, чи так це?

(Тетяна)

Дякую за запитання, Тетяно. Я не визнаю такої практики як молитва проти самотності, тобто молитва «за профілем». Насправді, молитва – це єднання з Богом, і якщо людина має таке єднання, то вона самотньою не почуватиметься. Звичайно, вам потрібна родина – чоловік, дітки. Але ви маєте бути гідними будь-якого дару від Господа, і Він обов'язково пошле все потрібне саме вам. Як зробити себе гідним? Через Сповідь, Причастя, церковний спосіб життя.

Дякую вам за діалог!

Православний місяцеслов

15 червня	Свт. Никифора спов., патр. Константинопольського; вмч. Іоанна Нового, Сочавського	11 липня	Прпп. Сергія і Германа, Валаамських чудотворців Ікони Божої Матері «Троєручиця»
16 червня	Початок Петрового посту Мчч. Лукіліана, Клавдія, Іпатія, Павла, Діонісія та мц. Павли	12 липня	Славних і всехвальних первоверховних Апостолів Петра і Павла Касперівської ікони Божої Матері
17 червня	Свт. Митрофана, патр. Константинопольського	13 липня	Собор славних і всехвальних 12 апостолів: Петра, Андрія, брата його, Якова Зеведеєва, Іоанна, брата його, Филипа, Варфоломія, Фоми, Матфея, Якова Алфеева, Іуди Яковля, або Фадея, Симона Зіло та Матфія Волинської ікони Божої Матері
18 червня	Щмч. Дорофея, єп. Тирського Перенесення мощей блгв. Ігоря, вел. кн. Чернігівського і Київського	14 липня	Безсрібників Косми і Даміана, що в Римі постраждали, прав. Ангеліни, деспотиси Сербської
19 червня	Прп. Віссаріона, чудотворця Єгипетського	15 липня	Покладення чесної ризи Пресвятої Богородиці у Влахерні Свт. Фотія, митр. Київського
20 червня	Мч. Феодота Анкірського, мцц. Калерії (Валерії), Кириакії та Марії в Кесарії Палестинській	16 липня	Прпп. Анатолія, у Ближніх печерах та Анатолія затворника, у Дальніх печерах Перенесення мощей свт. Филипа, митр. Московського і всієї Русі, чудотворця
21 червня	Вмч. Феодора Стратилата	17 липня	Прп. Андрія Рубльова, іконописця Пам'ять Царствених страстотерпців
22 червня	Свт. Кирила, архієп. Олександрійського	18 липня	Прп. Афанасія Афонського Знайдення чесних мощей прп. Сергія, ігумена Радонезького
23 червня	Щмч. Тимофія, єп. Пруського; прп. Силуана, схимника Печерського, в Дальніх печерах	19 липня	Прп. Сисоя, схимника Печерського, у Дальніх печерах Знайдення мощей прав. діви Іуліанії, кн. Ольшанської Мчч. Марина, Марфи, Авдифакса, Авакума, Киріна, Валентина пресвітера, Астерія та інших у Римі
24 червня	Апп. Варфоломія і Варнави Ікони Божої Матері «Достойно єсть»	20 липня	Прп. Фоми, прп. Євдокії, в інокіях Євфросинії, кн. Московської
25 червня	Прпп. Онуфрія Великого та Петра Афонського	21 липня	Казанської ікони Божої Матері Вмч. Прокопія
26 червня	Мцц. Акилини та Антоніни	22 липня	Свмч. Панкратія, свмч. Кирила
27 червня	Прор. Єлисея	23 липня	Прп. Антонія Печерського, Київського
28 червня	Свт. Іони Київського, всієї Русі чудотворця	24 липня	Рівноап. Ольги, вел. кн. Київської
29 червня	Свт. Тихона, єп. Амафунтського	25 липня	Мчч. Прокла та Іларія Ікони Божої Матері «Троєручиця»
30 червня	Мчч. Мануїла, Савела та Ісмаїла	26 липня	Собор Архангела Гавриїла
1 липня	Мчч. Леонтія, Іпатія і Феодула Боголюбської ікони Божої Матері, ікони Божої Матері «Московська» та Пюхтицької ікони Божої Матері	27 липня	Ап. від 70-ти Акили, прп. Стефана Махрицького, прп. Онисима чудотворця
2 липня	Апостола Іуди, прп. Варлаама Вазького, Шенкурського, мч. Зосими, прп. Паїсія Великого	28 липня	Рівноап. Володимира, вел. кн. Київського
3 липня	Щмч. Мефодія, єп. Патарського, мчч. Інни, Пинни та Римми	29 липня	Щмч. Афіногена єпископа і десяти учнів його, мч. Павла та мцц. Алевтини (Валентини) та Хіонії
4 липня	Мч. Іуліана Тарсійського, прп. Максима Грека	30 липня	Вмч. Марини Святогірської ікони Божої Матері
5 липня	Щмч. Євсевія, єп. Самосатського, мчч. Зінона та Зіни, Галактіона та Іуліанії	31 липня	Мч. Єміліана, прп. Іоанна Багатостраждального, Печерського, в Ближніх печерах, прп. Памви, затворника Печерського, в Дальніх печерах
6 липня	Вишгородської (Володимирської) ікони Божої Матері Мц. Агрипини, прп. Артемія Веркольського		
7 липня	РІЗДВО ЧЕСНОГО СЛАВНОГО ПРОРОКА, ПРЕДТЕЧІ ТА ХРЕСТИТЕЛЯ ГОСПОДЬОГО ІОАННА		
8 липня	Блгв. кн. Петра (Давида) та кн. Февронії (Євфросинії), Муромських чудотворців		
9 липня	Тихвінської ікони Божої Матері Прп. Давида Солунського		
10 липня	Прп. Самсона странноприїмця, прав. Іоанни мироносиці		